

La videoartista Matilde Obradors revisa el paper de la dona al segle XVIII en el marc de l'Estiu d'Art a Cadaqués

Crònica de l'exili femení

JOFRE SÁEZ
Girona

Més enllà d'una dona que talla les verdures, escriu una carta o s'acomia del seu home, *Exili* proposa d'explorar el més profund del paper de la dona del segle XVIII. Parla de les inquietuds, d'incerteses i d'aquelles sensacions que bullien i començaven a vessar, llavors, a l'interior de la dona com a col·lectiu. La videoartista Matilde Obradors exposa a l'ermita de Sant Baldiri de Cadaqués un curtmetratge de 14 minuts, aquest "exili interior", però des de la seva particular visió del món femení a través de la història. "Al vídeo s'encavalquen diferents línies temporals, en una espècie d'espiral poètica," diu.

"Davant cada obra de les dones, hi ha la tendència a percebre-la com si sortís del no-res; com si cadascuna de nosaltres no hagués viscut, pensat i treballat amb un passat històric i un present contextual. Aquesta és una de les maneres com s'ha fet aparèixer la feina i el pensament de les dones talment com si fossin esporàdics, errants, orfes de qualsevol tradició pròpia". És la frase de la filòsofa i assagista feminista Cèlia Amorós amb qui s'enceca el vídeo.

Aquesta peça videogràfica pretén fer una "revisió històrica" de l'exili de les dones des del segle XVIII, ja que, a partir de llavors, a poc a poc van començar a despertar i sortir. Els fets que es narren se situen a Can Carbonell, a Cardedeu, un lloc de pas obligat al segle XVIII per anar a França. "He fet una revisió de tot el que va passar i ho he anat explicant mentre ella és a la casa, escriu i talla verdures i mira per la finestra. És una memòria històrica sense ànim de crítica que tracta de ser objectiva encara que això sigui impossible", explica Obradors.

L'artista fuig de catalogar-se com a "feminista". La seva peça, diu,

PERE DURAN / NORD MEDIA

Matilde Obradors a l'ermita de Sant Baldiri amb la projecció d'*Exili* a la paret del fons

"només pretén revisar el relat actual". De fet, durant la presentació de l'exposició va haver de justificar la seva posició i visió personal. "Jo admiro les feministes però no ho sóc. Tampoc no sóc europeista. No combrego amb això dels "ismes", ni per bé ni per mal. Si aquesta paraula la canviéssim, avançaríem molt. Crec que té moltes connotacions negatives".

Exili parla doncs d'aquest sentiment interior de la dona que viu tancada entre els murs de casa seva i exposa aquella necessitat de sortir-ne físicament i psicològicament. Explica com la dona era un simple objecte dependent de la seva família, i a qui es negava l'educació. Es dubtava de la seva capacitat intel·lectual, tal com explica l'artista,

es posa èmfasi en com els capellans van ser els que més fortament van negar el raciocini a la dona.

La paraula que dona nom a l'exposició tampoc no té res de casual. "*Exili* té característiques concretes com d'incertesa, d'inadaptació, d'inquietud, de nostàlgia", diu l'artista, i això li serveix per definir els estats d'ànim que ha viscut la dona al llarg de la història. També, i tampoc per casualitat, parla d'aquell sentiment tan femení que és la intuïció. Fins i tot, en una part de la narració, el vídeo fa referència al filòsof Denis Diderot: "La dona, gràcies a aquest òrgan peculiar que és l'úter, és capaç de saltar les barreres del temps i predir el futur".

L'exposició s'emmarca dins de l'Estiu d'Art que se celebra a Cadaqués des del juny. Una nova experiència cultural impulsada per un col·lectiu de galeristes i artistes locals per donar a conèixer noves propostes en el marc de l'ermita de Sant Baldiri. El vídeo *Exili* es podrà veure fins al proper 1 de setembre, però les exposicions de l'anomenat projecte perifèric en aquest espai recentment rehabilitat hi continuaran estant fins al 16 d'octubre. ●

Dona: espai ferit

ANÀLISI

M.ª Ángeles Cabré

Els amics de Perifèric no han necessitat creure en les quotes per incloure artistes dones en les exposicions que aquest estiu han programat a l'ermita de Sant Baldiri; la convicció que l'art contemporani també el fan elles els ha fet optar per la paritat. A començaments de juliol, Fina Miralles va participar amb una de les seves accions conceptuals. Resident a Cadaqués –aquest lloc que, com aspira a demostrar l'Estiu d'Art, no només és patrimoni del misogin Dalí–, Miralles va formar part de *Genealogies feministes en l'art espanyol: 1960-2010*, la valuosa exposició que es va veure al Musac, i tot i així, fuig de la paraula feminista per creure-la reduccionista.

El mateix passa amb Matilde

Obradors, que aquests dies exhibeix allà el seu curtmetratge *Exili* i en la inauguració va confessar no identificar-se amb la temuda paraulota. Arran de la seva investigació sobre espais ferits –la invasió de plàstics a les aigües marines; La Ricarda, situada al costat de l'aeroport del Prat, antigament paradís de la música i avui concert de sorolls...–, *Exili* plasma la dona del segle XVIII com a sinècdoque de la dona atemporal; en el seu exili interior, condemnada a ser dins i no fora, en construcció com a incompleta, en definitiva, espai ferit.

La convicció que la dona és un espai ferit més, potser el principal, disculpa la seva desconfiança cap a un moviment que continua sent encara tan necessari, com ha demostrat l'ofensiva masclista contra les esportistes en els Jocs de Rio. Tant ella com Miralles conviden a cicatritzar les ferides; les etiquetes importen poc.

34a edició
La Setmana del Llibre en Català

#LaSetmana16

Barcelona, Av. de la Catedral.
2→11-9-2016

DEVORA'LS

Organitza

Amb el suport de

Mitjà de comunicació oficial

LA VANGUARDIA

Entitats col·laboradores

